

SOTSIAALALATÖÖTAJA EETIKAKOODEKS

The background of the slide is white and decorated with several realistic water droplets of various sizes. Some are at the top, some at the bottom, and some on the right side, creating a clean, fresh aesthetic.

Juhtum...

Mis on peamine probleem?

Kuidas see mõjutab erinevaid osapooli?

Mida oleks pidanud tegema teisiti?

Millise eetikapunktiga see seostub?

1. Inimväärikuse austamine ja kaitse

Sotsiaalvaldkonna töötajad ...

... austavad iga inimese loomuomast **väärikust** ja kohtlevad kõiki inimesi **lugupidamisega**. (KUIDAS SINA SEDA TEED?)

... seisavad selle eest, et iga inimene saab ennast tunda ühiskonna **võrdväärse ja täisväärtusliku** liikmena.

... **märkavad ilmajäetust, tõrjumist, diskrimineerimist ja väärkohtlemist ning sekkuvad** oma professionaalse pädevuse raames selle tõkestamiseks.

... vaidlustavad inimväärikust kahjustava tegevuse.

2. Inimõiguste edendamine

Sotsiaalvaldkonna töötajad ...

... **austavad** igaühe võrdseid **õigusi**, sealhulgas iga inimese õigust **turvalisele ja tervislikule elule ning piisavale elatustasemele**.

... edendavad ja kaitsevad inimõigusi kõigis olukordades.

... lähtuvad põhimõttest, et **inimõigused on sünnipärased ja võõrandamatud ega olene inimese käitumisest või tegevusvõimest. (KUIDAS REAGEERID KUI ABIVAJAJA KÄITUB SINUGA HALVASTI?)**

... **toetavad neid**, kes ei suuda iseseisvalt ega piisavalt oma õiguste eest seista.

... juhivad inimõiguste edendamisel inimeste tähelepanu **vastutusele üksteise ja**

3. Sotsiaalse õigluse edendamine

Sotsiaalvaldkonna töötajad ...

... **seisavad** esmajärjekorras **kõige haavatavamas olukorras** inimeste **õiguste ja vajaduste eest**.

... **edendavad sotsiaalset õiglust** töös inimestega ja ühiskonnas tervikuna ning osalevad sotsiaalpoliitika kujundamisel.

... **väärtustavad mitmekesisust** ja **kaitsevad inimesi** eelarvamustel põhineva kohtlemise ning diskrimineerimise eest, sh järgmiste tunnuste alusel: füüsilised ja vaimsed võimed, töövõime, vanus, sugu, sooline identiteet, seksuaalne sättumus, rass, rahvus, emakeel, usuline veendumus, vaimsed uskumused, poliitilised vaated, sotsiaalmajanduslik staatus, vaesus, pere struktuur, perekonnaseis, kodakondsus (või selle puudumine), tervis ja välimus.

... arvestavad iga **inimese ainulaadsete kogemuste ja ajas muutuvate vajaduste, soovide** ning olukorraga ning **juhivad tähelepanu** sellele, kui meetmed on aitamiseks ebakohased või ebapiisavad.

... **märkavad** vahendite, juurdepääsu ja heaolu **ebaõiglast jaotust** ning püüavad seda muuta õiglasemaks

4. Enesemääramisõiguse edendamine

Sotsiaalvaldkonna töötajad ...

... **austavad iga inimest** kui iseseisvat indiviidi ja edendavad tema **õigust teha valikuid, otsustada ning kujundada oma elu**, kuni see ei ohusta tema enda või teiste füüsilist ja vaimset heaolu, tervist või turvalisust, ega kahjusta loodust ja elukeskkonda. (KUIDAS SINA SAAD SELLEKS KAASA AIDATA?)

... arvestavad, et **inimese võime** oma vajadusi ja soove väljendada ning valikuid teha **kujuneb** selliste tegurite koosmõjus nagu **tema tervislik seisund, arusaamisvõime, elukogemus, keskkonna ning sotsiaal-majanduslikud tingimused**.

... toetavad inimeste enesemääramist ja **tegutsevad selle nimel, et asjakohane tugi on kättesaadav**.

5. Sotsiaalse kaasatuse edendamine

Sotsiaalvaldkonna töötajad ...

... **edendavad nende kaasatust** ja kuuluvustunnet, **kes on** üldistest hüvedest ja osalemisest **kõrvale jäänud**. KES NEED ON?)

... tegutsevad selle nimel, et inimeste **esmajadused oleksid täidetud** ja igaüks saaks osaleda **aktiivselt ning väärikalt** igapäevaelus.(MIS NEED ON?)

... aitavad kujundada ja **tugevdavad kaasavaid kogukondi**, mis austavad rahvuslikku ja kultuurilist ning muud mitmekesisust, arvestades nii individuaalseid, perede, gruppide kui ka kogukondade erinevusi.

6. Konfidentsiaalsus ja privaatsuse austamine

Sotsiaalvaldkonna töötajad ...

... **austavad** inimese õigust **privaatsusele** ning lähtuvad oma tegevuses **konfidentsiaalsuse** põhimõttest. (PALUN KIRJUTAGE PÄEVIKUTES KA KUIDAS TEIE SEDA TEETE!)

... arvestavad, et teavet inimese kohta võib vajalikus ulatuses, sh teisele spetsialistile, avaldada **vaid inimesega kokkuleppel ja seaduses ettenähtud juhtudel**.

... **teavitavad inimest, kui konfidentsiaalsuse põhimõttest ei ole võimalik kinni pidada**, sest õigus privaatsusele võib olla seadusega piiratud eelkõige ohu korral inimesele endale või teistele.

... **võimaldavad inimesel ligi pääseda** kõigile tema kohta kogutud sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistrisse kantud ning muudele **andmetele**, välja arvatud juhul, kui see on seadusega keelatud.

PALUN,
MÄRKA!
MA VAJAN ABI!

Ewa ♥

7. Inimese terviklikkuse väärtustamine

Sotsiaalvaldkonna töötajad ...

... **väärtustavad inimeste** bioloogilist, psühholoogilist, sotsiaalsel, kultuurilist ja vaimset **terviklikkust**.

... arvestavad, et **inimene ja tema elukeskkond moodustavad terviku**.

... lähtuvad põhimõttest, et **tulemuslik töö** inimestega on võimalik vaid igaühe **terviklikkust arvestades** ja erialaülese **meeskonnana** toimides.

8. Digitehnoloogia ja sotsiaalmeedia eetiline kasutamine

Sotsiaalvaldkonna töötajad ...

... kasutavad digitehnoloogiat **oskuslikult** ning **väldivad** digitehnoloogia ja sotsiaalmeedia kasutamisega kaasnevaid **ohte** erialategevusele ning isiklikule elule.

... **soovitavad** digitehnoloogilisi **abivahendeid**, mis parandavad **elukvaliteeti** ja soodustavad **iseseisvat toimetulekut**.

... **kasutavad suhtlemisel digitehnoloogiat** inimese või tema seadusliku esindaja nõusolekul, **teda toetaval ja temaga kokku lepitud viisil**.

... eelistavad **suhtluskanaleid**, mille kaudu saab **tuvastada vestluspartneri**.

... vajaduse korral **juhendavad inimesi digilahenduste ja sotsiaalmeedia kasutamisel**, et kaitsta igaühe privaatsust.

9. Professionaalne ja usaldusväärne tegutsemine

9.1. Töö inimestega

Sotsiaalvaldkonna töötajad ...

... **kujundavad** usaldusväärse ja turvalise **suhtluskeskkonna**, on **empaatilised** ja **kuulavad** inimese ära.

... **tagavad** inimesele **abi** tema hinnatud vajadusest lähtudes ja **peavad** vajaduse korral **nõu** teiste spetsialistidega.

... **selgitavad** inimesele kõiki tema vajadustele vastavaid ja kättesaadavaid **abimeetmeid** ning vajaduse korral **juhendavad ja abistavad ning kaitsevad inimese huve** abini jõudmisel.

... annavad asjaosalistele **infot õigel ajal, lugupidavalt ja arusaadavalt**, selgitades oma rolli ja tegevust ning selle võimalikku mõju ja tagajärgi.

... teevad kõik endast oleneva, et nende edastatud **info ja andmebaasidesse kantav teave oleks kooskõlas tegelikkusega**.

... **abistavad tarbetu viivitusega**.

9. Professionaalne ja usaldusväärne tegutsemine

9.1. Töö inimestega

Sotsiaalvaldkonna töötajad ...

... tegutsevad selle nimel, et **parandada** igaühe **võimekust** ühiskonnaelus osaleda, **vältida õpitud abituse tekkimist ja passiivset teenuste kasutamist.**(NÄITED?)

... langetavad otsuseid **erapooletult ja läbipaistvalt ning põhjendavad neid.**

... **kaasavad** inimest otsustamisse, **selgitavad** valikuid ja nendega seotut ning **tunnistavad inimese õigust eksida.**

... **otsivad** abistamisvõimalusi ka siis, **kui inimene esialgu keeldub abist.**

... **ei kasuta** ühelgi viisil **ära oma võimupositsiooni** ega usaldust abi vajava inimese ja tema lähedastega suheldes.

9. Professionaalne ja usaldusväärne tegutsemine

9.1. Töö inimestega

Sotsiaalvaldkonna töötajad ...

... **aitavad** inimesi elukaare eri etappidel tekkivate **raskuste korral ja toetavad** igaühe heaolu ning parimat **iseseisvat toimetulekut**.

... **aktsepteerivad inimese õigust** ja soovi valida teine sotsiaalvaldkonna töötaja

... **suunavad** inimese lahendamatu väärtus- või rollikonfliktide korral **kokkuleppe alusel teise töötaja juurde**.

... ei loo abi vajava inimese ega tema lähedastega rahalisi või muid huvide **konflikti põhjustavaid isiklikke suhteid**.

9. Professionaalne ja usaldusväärne tegutsemine

9.2. Koostöö kolleegide ja koostööpartneritega

Sotsiaalvaldkonna töötajad ...

... teevad inimeste heaolu edendamiseks **koostööd** eri valdkondade **spetsialistide ja ametnikega** ning abi vajavate **inimeste lähedastega**.

... **jagavad ja vahetavad** kolleegide ning koostööpartneritega **kogemusi, teadmisi ning teavet**.

... **nõustavad kolleege** oma parimate teadmiste ja oskuste kohaselt.

9. Professionaalne ja usaldusväärne tegutsemine

9.2. Koostöö kolleegide ja koostööpartneritega

Sotsiaalvaldkonna töötajad ...

... **hindavad oma oskusi** ja vajaduse korral **küsiivad kolleegilt nõu**, kuid ka pärast konsulteerimist **vastutavad oma otsuste ja soovituste eest**.

... **hoiavad kinni** kollegiaalse suhtlemise **heast tavast**, sh annavad kolleegile **heatahtlikult nõu**, kui märkavad tema tegevuses puudusi, **aga seisavad ka vastu halvustamisele ja töökiusule**.

... on avatud koostööle meediaga, järgides konfidentsiaalsuse põhimõtet.

9. Professionaalne ja usaldusväärne tegutsemine

9.3. Eriala väärtustamine

Sotsiaalvaldkonna töötajad ...

... **väärtustavad** oma eriala ja kutsetööd, tegutsedes **professionaalselt**.

... **lähtuvad** töös sotsiaaltöö ja teiste sotsiaalteaduste **uurimistulemustest** ning **teoreetilistest teadmistest, inimõigustest, eetikapõhimõtetest ja Eesti riigi õigusaktidest**.

... tegutsevad **ausalt ja väärikalt**.

... käituvad **eetiliselt nii töö kui ka eraelus**. (Rühmatöö - arutan kliendi asju kohvikus)

9. Professionaalne ja usaldusväärne tegutsemine

9.3. Eriala väärtustamine

Sotsiaalvaldkonna töötajad ...

... kasutavad avalikku raha vajaduse alusel ja säästlikult.

... mõistavad, et oma tegevusega **vastutavad** nad **abi vajavate inimeste, kolleegide, tööandja ja erialakogukonna ees.**

... on avatud **uuendustele**, rakendades oma töös uusi **teaduslikult põhjendatud soovitusi ja häid praktilisi kogemusi.**

... tutvustavad eriala tegevuspõhimõtteid avalikkusele, otsustajatele, vabatahtlikele ja kogukondadele.

9. Professionaalne ja usaldusväärne tegutsemine

9.4. Professionaalse jätkusuutlikkuse edendamine

Sotsiaalvaldkonna töötajad ...

... arendavad järjepidevalt erialast pädevust, hoolitsevad selle säilitamise ja professionaalse arengu ning kutsekvalifikatsiooni uuendamise või selle taseme tõstmise eest.

... **hoolitsevad isikliku ja töölase heaolu eest**, säilitades oma töövõime. (Kuidas enda eest hoolitsed?)

... **hoiavad lahus isikliku ja töölase suhtluse**, et säilitada selge rollipiir ja ennetada läbipõlemist.

... **väärtustavad ja hoiavad enda ning teiste füüsilist ja vaimset tervist.**

... teevad regulaarselt **eneseanalüüsi ja reflekteerivad oma tööd**, et mõtestada oma tegevust ja

9. Professionaalne ja usaldusväärnetegutsemine

9.4. Professionaalse jätkusuutlikkuse edendamine

Sotsiaalvaldkonna töötajad ...

... hoiduvad olukordadest, mis ohustavad nende **endi kaitstust ja turvalisust**, sest **keegi ei ole kohustatud töötama iseennast ohtu seades.**

... teavad, et neil on **õigus saada tuge tööandjalt ja Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioonilt.**

Sotsiaalvaldkonna töötajad tööandjana ...

... **kujundavad töökeskkonna**, kus töötajad ei ole oma otsustes ja vastutuses üksi: tegevuse eetilises mõtestamises, aruteludes ning probleemidele lahenduste leidmises osaleb vahetu töökollektiiv ja kogu organisatsioon.

... **loovad töötajate toetamise ja psühhosotsiaalsete riskide maandamise tingimused.**

9. Professionaalne ja usaldusväärne tegutsemine

9.4. Professionaalse jätkusuutlikkuse edendamine

Sotsiaalvaldkonna töötajad tööandjana ...

... juhivad tähelepanu töötajate eksimustele, sh eetikakoodeksi järgimisel.

... annavad töötajatele võimaluse **vigadest õppida** ja paremini edasi töötada.

... tagavad töötajatele võimaluse osaleda **erialakoolitustel** ja vajaduse korral mentori, superviisori või psühholoogi abi.

... **abistavad igati töötajaid**, kes on langenud füüsilise või vaimse rünnaku ohvriks (sh veebikeskkonnas).

... seisavad selle eest, et töötajad saavad töö eest **väärilist tasu**.

KUMA[®] foto
SELGE PILT

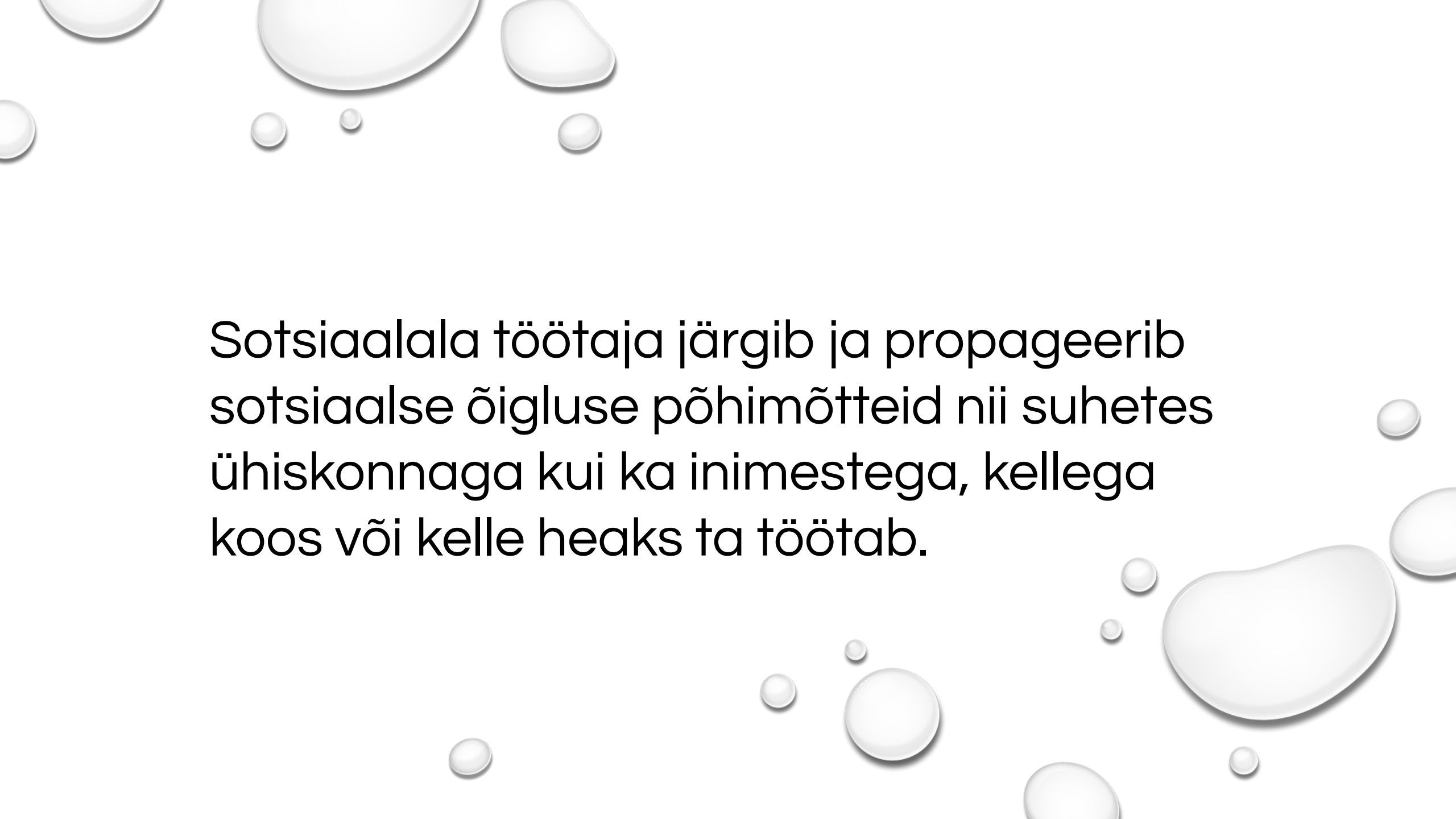
Sotsiaalala töötaja eetilise käitumise üldised põhimõtted
Sotsiaalala töötaja teenib ühiskonna huve, õigustab kliendi usaldust ning tõstab ja hoiab
ülal oma elukutse mainet

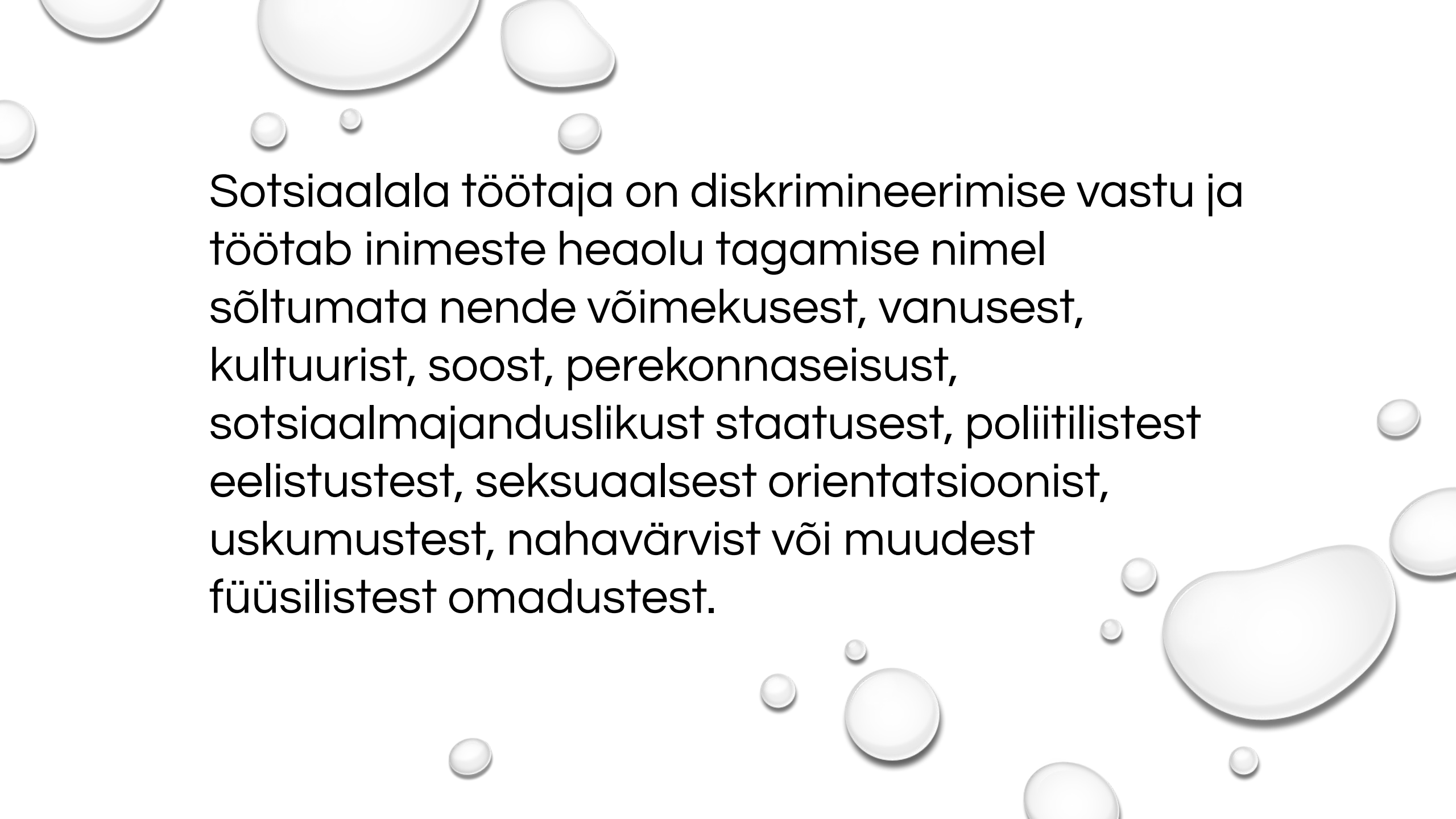
The background of the slide is white and features several realistic water droplets of various sizes. Some droplets are large and prominent, while others are small and scattered. They are rendered with soft shadows and highlights, giving them a three-dimensional appearance. The droplets are distributed across the page, with a cluster in the top left, a few in the top center, and a larger group in the bottom right.

Sotsiaalala töötaja toetab inimese loomupärast väärtust ning õigust heaolule ja väärrikale kohtlemisele.

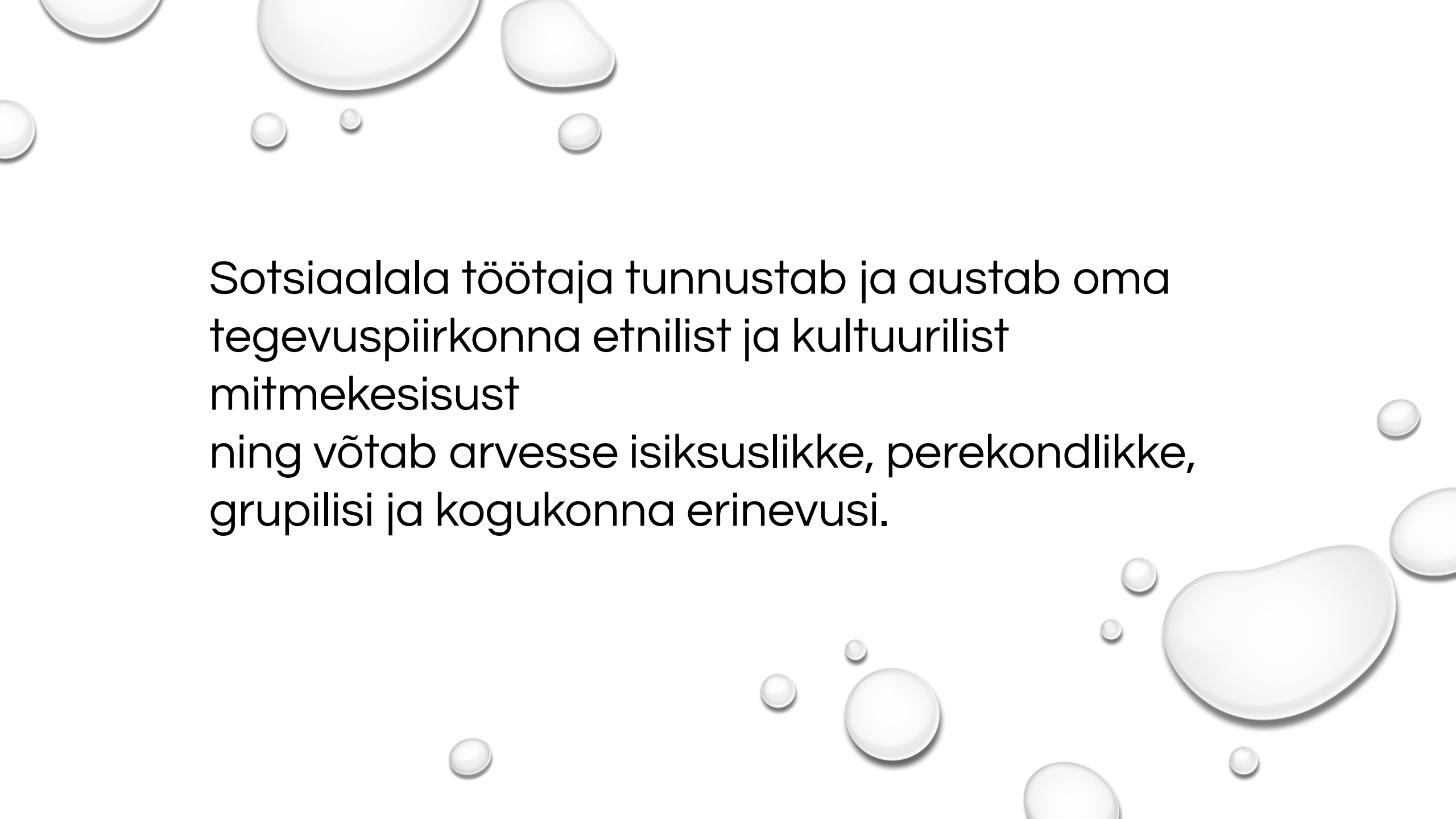
The background of the slide is white and decorated with several realistic-looking water droplets of various sizes. Some are large and prominent, while others are small and scattered. The droplets have a soft, white-to-light-gray gradient and a subtle shadow, giving them a three-dimensional appearance.

Sotsiaalala töötaja järgib ja propageerib sotsiaalse õigluse põhimõtteid nii suhetes ühiskonnaga kui ka inimestega, kellega koos või kelle heaks ta töötab.

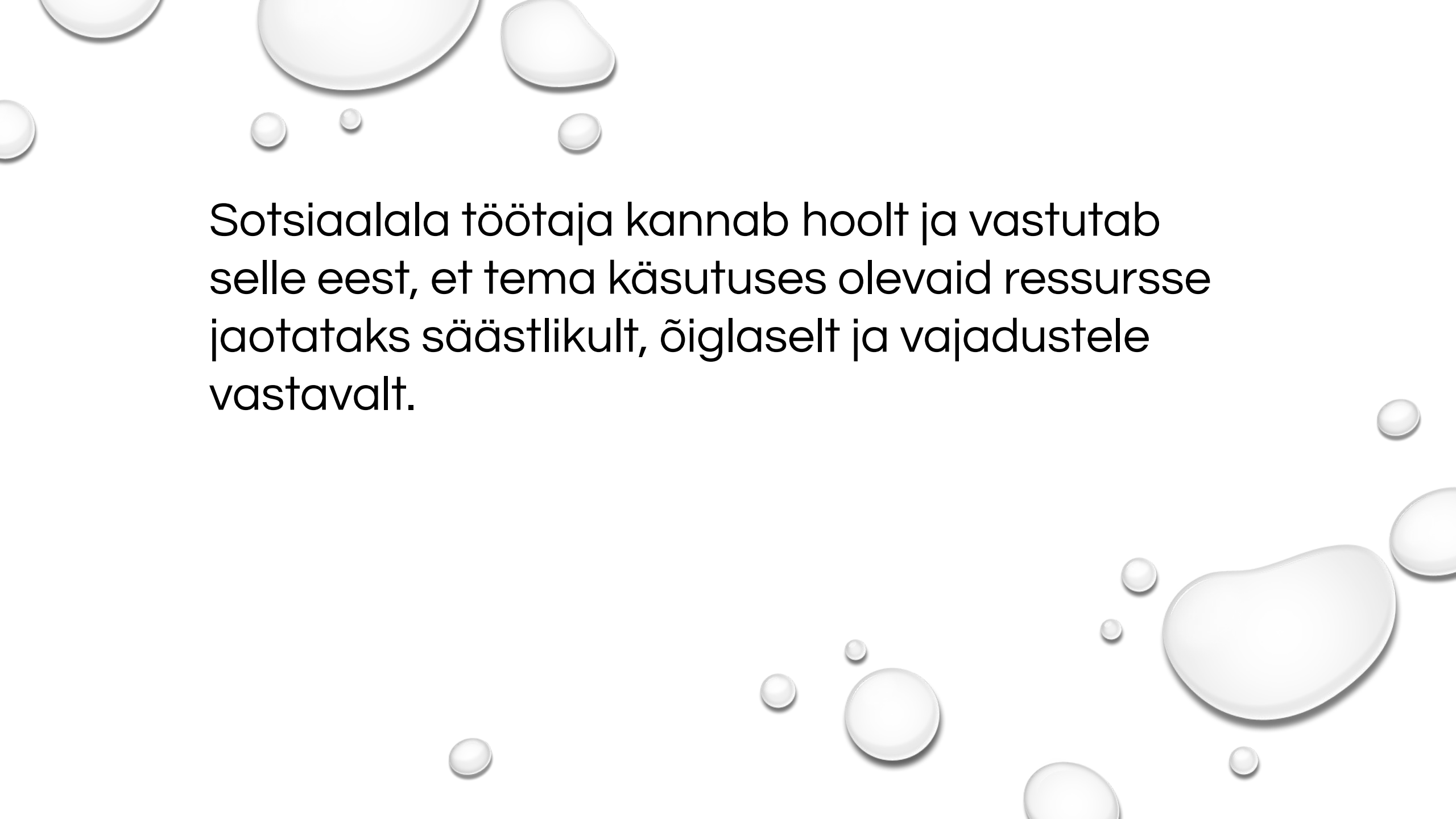
Sotsiaalala töötaja on diskrimineerimise vastu ja töötab inimeste heaolu tagamise nimel sõltumata nende võimekusest, vanusest, kultuurist, soost, perekonnaseisust, sotsiaalmajanduslikust staatusest, poliitilistest eelistustest, seksuaalsest orientatsioonist, uskumustest, nahavärvist või muudest füüsilistest omadustest.

Sotsiaalala töötaja tunnustab ja austab oma tegevuspiirkonna etnilist ja kultuurilist mitmekesisust ning võtab arvesse isiksuslikke, perekondlikke, grupilisi ja kogukonna erinevusi.

The background of the slide is white and decorated with several realistic water droplets of various sizes. Some are large and prominent, while others are small and scattered. The droplets have a soft, realistic appearance with highlights and shadows, giving them a three-dimensional look.

Sotsiaalala töötaja kannab hoolt ja vastutab selle eest, et tema käsutuses olevaid ressursse jaotataks säästlikult, õiglaselt ja vajadustele vastavalt.

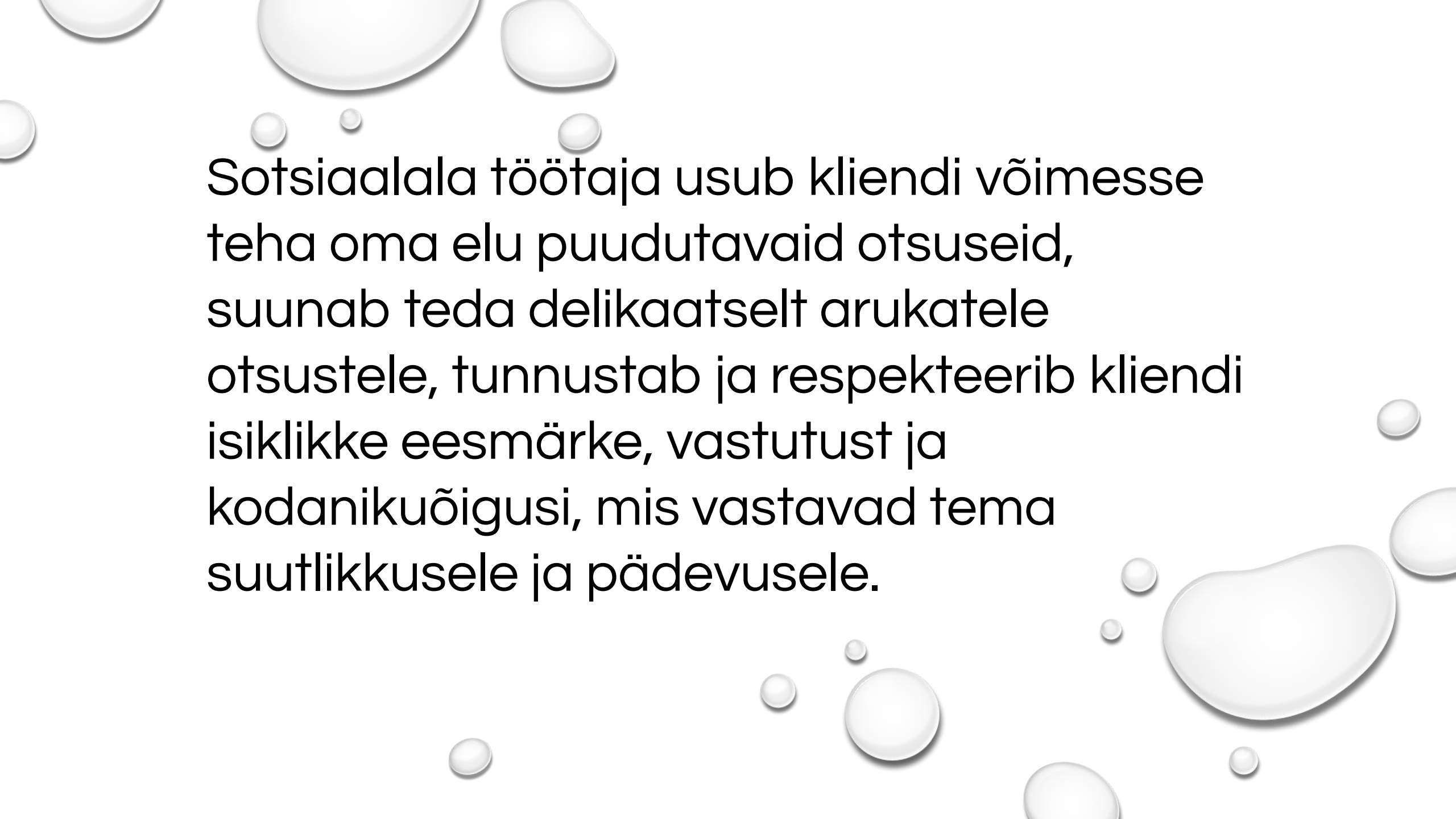
Sotsiaalala töötaja kohustub pöörama avalikkuse, huvigruppide, poliitikute ja oma tööandjate tähelepanu olukordadele, kus inimesed elavad vaesuses, kus ressursside jaotamine on alandav ja ebaõiglane või kahjustab inimeste, leibkondade ja kogukondade võimet iseseisvalt toimeta.

Sotsiaalala töötaja käitumise alus on
humaansel inimkäsitlusel põhinev hoiak.

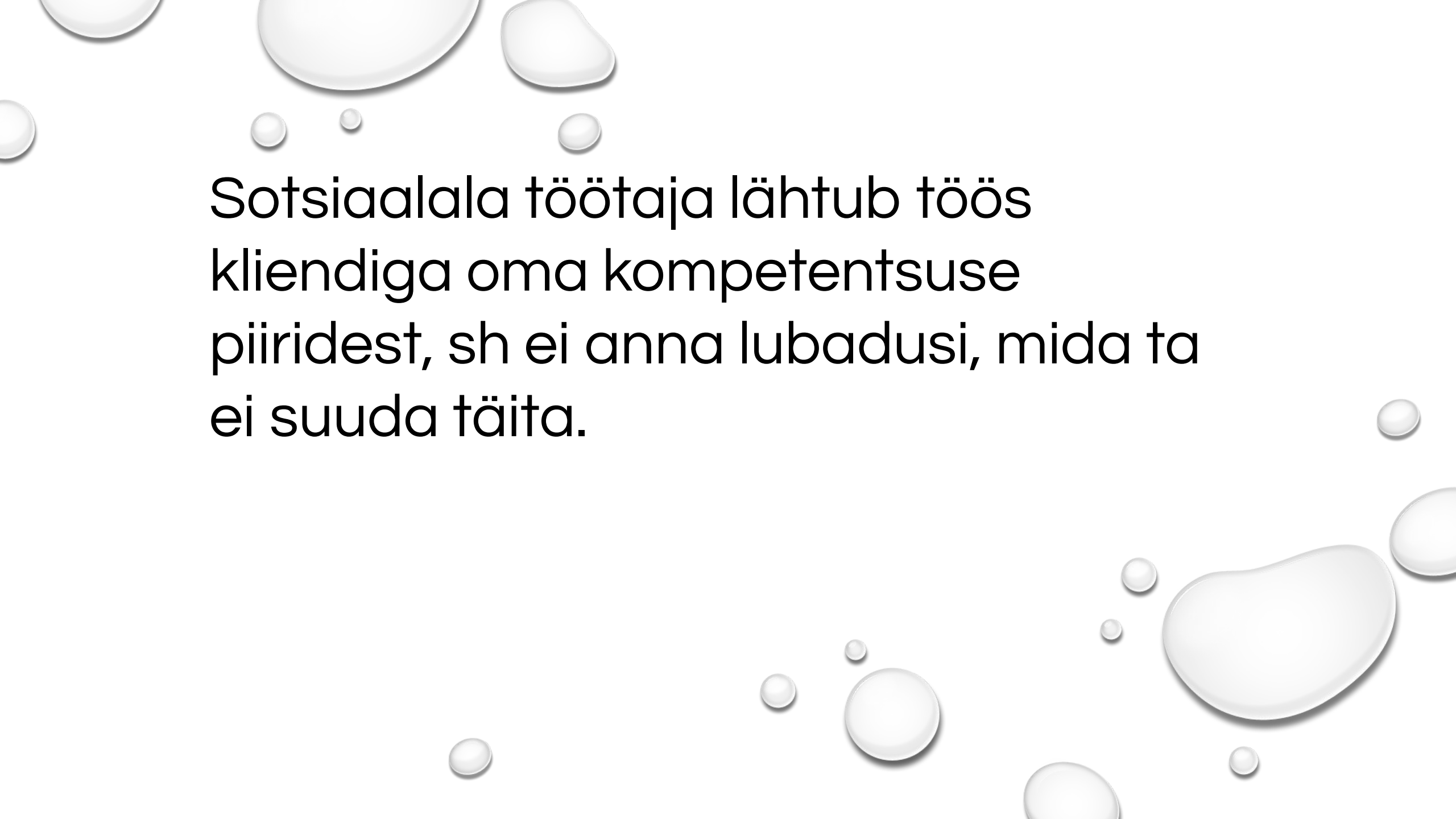
Sotsiaalala töötaja töövahenditeks on
teadmised, oskused, kogemused ja
kutse-eesitika.

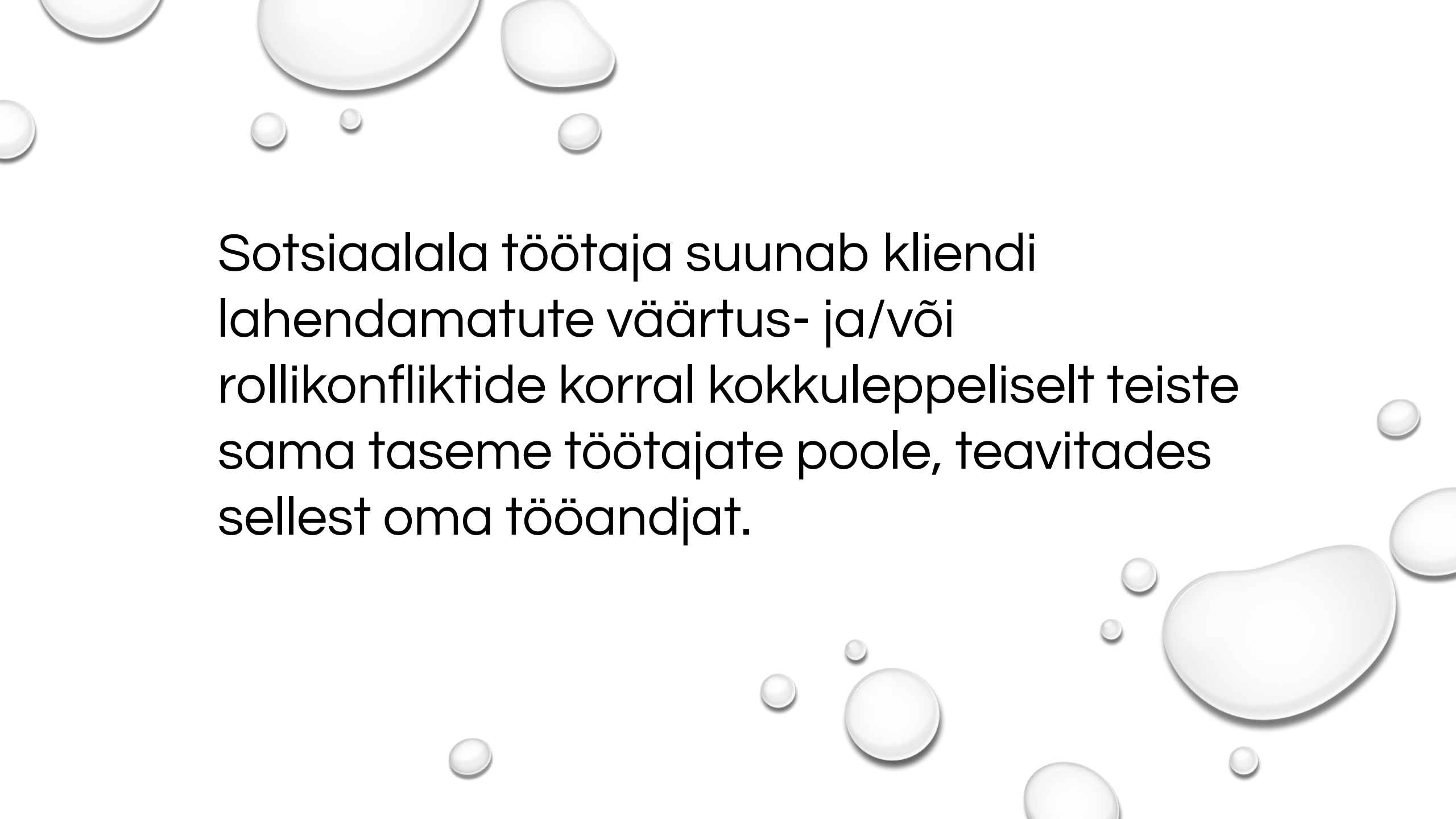
The background of the slide is white and decorated with several realistic water droplets of various sizes. Some droplets are at the top, some at the bottom, and some on the right side, creating a clean and fresh aesthetic.

Sotsiaalala töötaja usub kliendi võimesse teha oma elu puudutavaid otsuseid, suunab teda delikaatselt arukatele otsustele, tunnustab ja respektierib kliendi isiklikke eesmärke, vastutust ja kodanikuõigusi, mis vastavad tema suutlikkusele ja pädevusele.

Sotsiaalala töötaja lähtub töös
kliendiga oma kompetentsuse
piiridest, sh ei anna lubadusi, mida ta
ei suuda täita.

Sotsiaalala töötaja suunab kliendi lahendamatute väärtus- ja/või rollikonfliktide korral kokkuleppeliselt teiste sama taseme töötajate poole, teavitades sellest oma tööandjat.

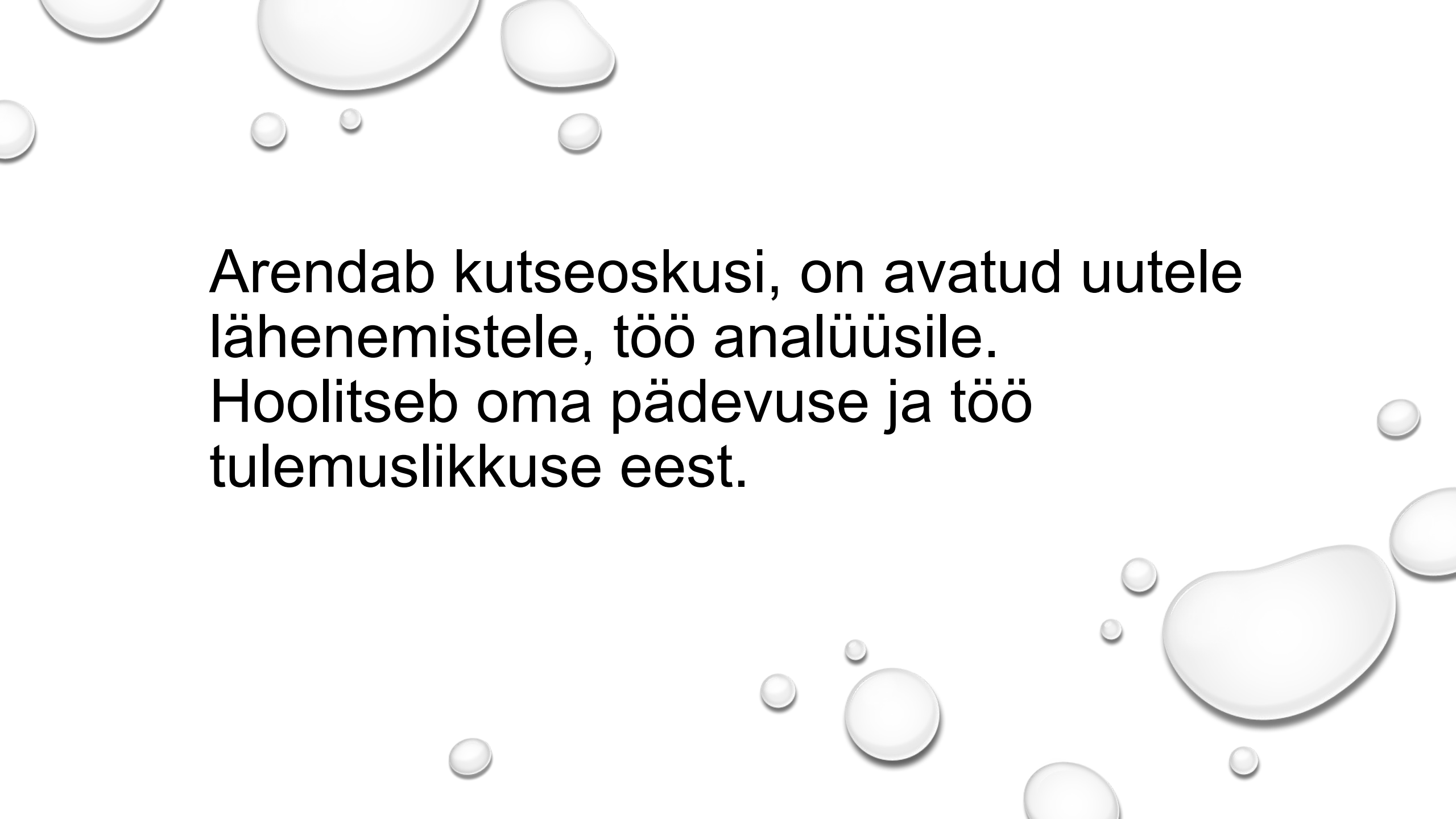
SOTSIAALALA TÖÖTAJA SEISAB KLIENDI/KLIENTIDE RÜHMA JA ISEENDA HEAOLU EEST, S.T.

- a) aktsepteerib kliendi või koostööpartneri õigust privaatsusele ja konfidentsiaalsusele;
- b) toetab ja säilitab kliendi õigust usaldusele;
- c) kasutab tema käsutuses olevat teavet vastutustundlikult vastavalt asutuses kehtestatud korrale või kliendiga sõlmitud kokkuleppele;
- d) teab oma õigusi ja kasutab neid eetilisel.

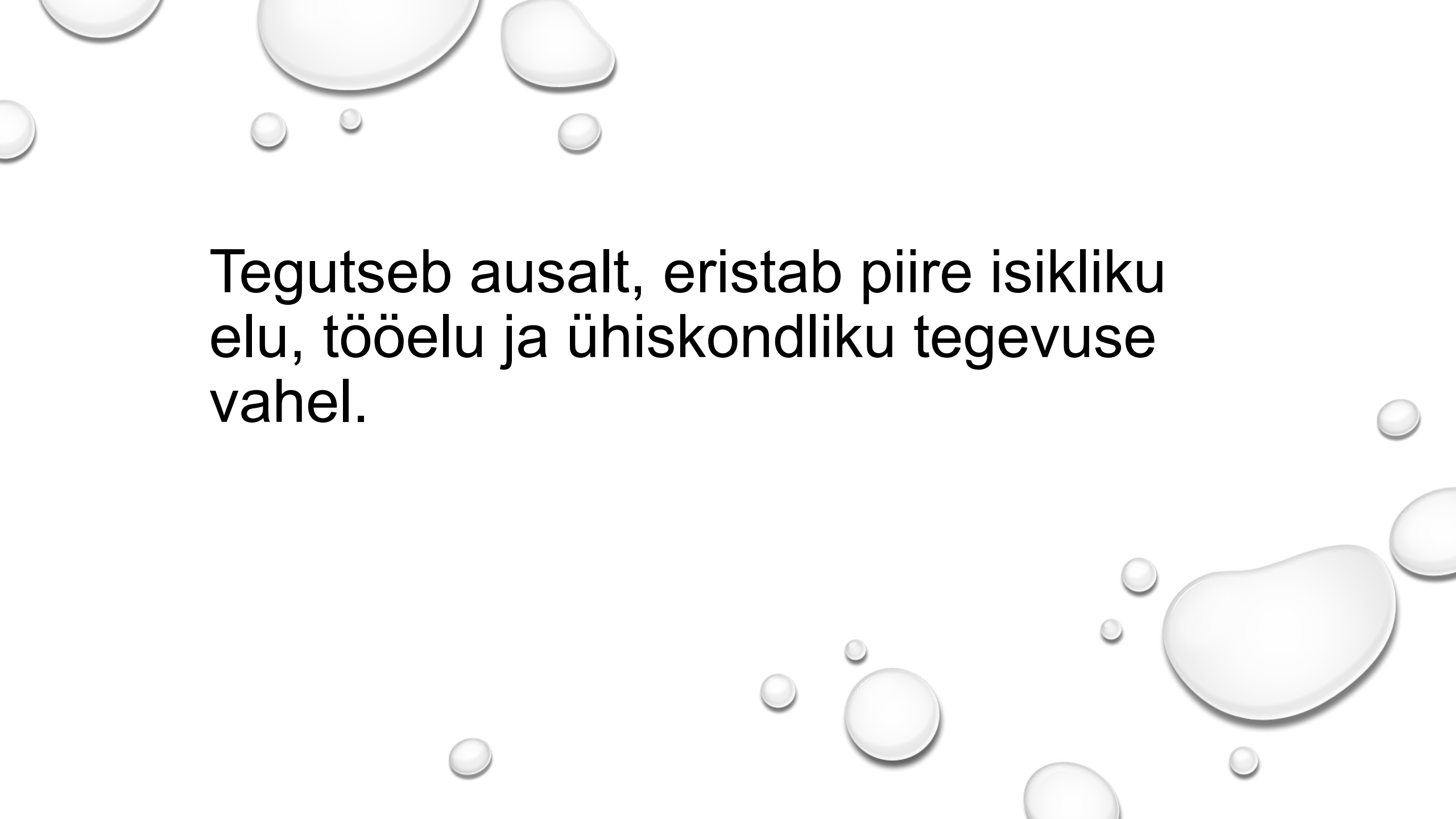
Respekteerib kolleegide arvamust, on vastutustundlik kriitikaga, jagab ja vahetab kogemusi, teadmisi, on valmis ärakuulama, nõu andma ja jõustama. Kaitseb kolleege ebaõiglase kohtlemise ja kriitika eest, võtab üle rollikonflikti sattunud kolleegi juhtumi.

The background of the slide is white and decorated with several realistic-looking water droplets of various sizes. Some are large and prominent, while others are small and scattered. The droplets have a soft, glowing appearance with subtle gradients and shadows, giving them a three-dimensional effect.

**Kaitseb sotsiaaltööeriala,
väärtustab kutsetööd, kaitseb
kriitika eest.**

The background of the slide is white and decorated with several realistic water droplets of various sizes. Some are large and prominent, while others are small and scattered. The droplets have a soft, glowing appearance with subtle gradients and shadows, giving them a three-dimensional look.

Arendab kutseoskusi, on avatud uutele
lähenemistele, töö analüüsile.
Hoolitseb oma pädevuse ja töö
tulemuslikkuse eest.

The background of the slide is white and decorated with several realistic water droplets of various sizes. Some droplets are large and prominent, while others are small and scattered. They are rendered with soft shadows and highlights, giving them a three-dimensional appearance.

Tegutseb ausalt, eristab piire isikliku elu, tööelu ja ühiskondliku tegevuse vahel.

Eetiline dilemma

Eetiline dilemma on esile kerkinud vajadus valida vähemalt kahe, tavapäraselt teineteist eetilise seisukohalt välistava võimaluse vahel või konflikt erinevate väärtuste ja kohustuste vahel (näiteks lojaalsus ja ausus). Päevast-päeva lahendamist nõudvad tõsielulised situatsioonid, tekkinud konfliktid erinevate subjektide vahel nagu omanikud ja töötajad, töötajad ja kliendid, tekitavad sagedasti just eetilisi dilemmasid. Tihti võivad eeldada eetiliste dilemmade mõlemad lahendid ka moraaliseisukohalt lubamatut käitumist.

Peamised eetilised dilemmad kerkivad üles juhul, kui tuleb valida, kas:

- hea ja halva vahel;
- hea ja hea vahel;
- halva ja halva vahel.

Eetilised dilemmad ehk eetilised konfliktid on tõenäolised tekkima kui:

- ilmneb märgatav konflikt erinevate huvide vahel;
- lahendi alternatiivid on võrdselt õigustatavad;
- tagajärjed on huvilistele väga olulised.

Ebaeetiliste valikute sagedasemad põhjused:

1. Me teeme seda, mis on kõige mugavam. Eetilist dilemmat võib defineerida kui vastumeelset või ebameeldivat valikut, selleks et järgida moraalselt printsiipi.
2. Me teeme kõik selle nimel, et võita. Arvatakse, et tuleb valida eetika ja võidu vahel. Paljud usuvad, et eetikaga arvestamine piirab nende võimalusi, valikuid ja võimet äris edu saavutada.
3. Me muudame eetika suhteliseks. Varem olid otsused rajatud eetikale, nüüd aga tugineb eetika meie otsustele.

